

Tveta friskola ekonomisk förening

Org.nr. 769633-1367

hanserik@karagarden.se

Beslut för Förskoleklass och grundskola

efter förstagångstillsyn i Tveta Friskola
belägen i Säffle kommun

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionens förstagångstillsyn tar sin utgångspunkt från olika bedömningsområden som Skolinspektionen definierat utifrån författningarnas krav. De bedömningsområden som granskats är: *undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd, bedömning och betygssättning, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, förutsättningar för lärande och trygghet, styrning och utveckling av verksamheten och särskilda krav för enskilda huvudmän.*

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tveta friskola ekonomisk förening att **senast den 26 oktober** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen. Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Tveta friskola ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)
- Huvudmannen tar emot anmälningar från rektorer om angivna kränkningar mot elever, utreder skyndsamt omständigheterna kring de angivna kränkningarna och vidtar i förekommande fall de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Rektorn ska se till att det vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. I detta ingår att se till att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn och att anmälda kränkningar skyndsamt utreds.
- Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Förutsättningar för lärande och trygghet och för utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen konstaterar att Tveta friskola ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevehälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till personal med sådan kompetens, så att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Huvudmannen ser till att det på grundskolenheten finns tillgång till skolbibliotek, som kan användas för att stödja elevernas lärande och utveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Rektorn ska se till att elevehälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.
- Huvudmannen ska se till att det finns tillgång till en studie- och yrkesorienterad verksamhet som tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.
- Huvudmannen ska se till att tillgång till skolbiblioteket finns tillgängligt och att det används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Tveta friskola ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Rektorn ska se till att det vid skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete. I det ingår att följa upp verksamhetens förutsättningar, genomförande och resultat, samt att planera och genomföra utvecklingsåtgärder utifrån en analys av vad som framkommer i uppföljningen.
- Rektorn ska se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare och övrig personal.
- Rektor ska se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet ligger till grund för analys och beslut på enhetsnivå.

Utveckling av utbildningen vid skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Tveta friskola ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. (4 kap. 3 och 5 §§ skollagen)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 2 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att inrikta ett systematiskt kvalitetsarbete efter de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet. I det ingår att följa upp verksamhetens tillgångar och resultat, samt att följa upp och genomföra utvecklingsåtgärder utifrån en analys av vad som framkommer i uppföljningen.
- Huvudmannen ska också se till att dokumentera uppföljning och nödvändiga utvecklingsåtgärder.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Tveta friskola ekonomisk förening (org.nr 769633-1367) och skolenheten besöktes av Skolinspektionen den 22-23 maj 2018.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister inom flera av de områden som Skolinspektionen bedömer. Bland annat konstateras flera brister inom området *Styrning och utveckling av verksamheten*. Utredningen visar att huvudmannen inte gett rätt förutsättningar till rektorn för att leda och samordna det pedagogiska arbetet på skolenheten. Informella samtal och möten utan dokumentation är en frekvent använd metod personal, rektor och huvudman emellan, men varken rektor eller huvudman ställer krav på dokumentation vilket gör det svårt att följa det arbete som bedrivs.

Vidare är det en brist att det för skolenheten helt saknas ett systematiskt kvalitetsarbete. Varken rektorn eller huvudmannen följer upp några resultat i relation till de nationella målen, avseende elevernas kunskaper eller arbete med trygghet och studiero. Mot bakgrund av att det inte görs någon uppföljning av skolans resultat eller undervisning fattar varken rektorn eller huvudmannen några beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Därmed planeras eller genomförs inte heller några sådana insatser.

Avseende trygghet och studiero har inget annat framkommit under tillsynen än att det råder ett gott klimat och att eleverna generellt känner sig trygga på skolenheten. Dock saknas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling för att systematiskt kunna kartlägga risker så dessa kan förebyggas och åtgärdas. Utredningen visar också att huvudmannen inte tar emot anmälningar om angivna kränkningar som skett på skolenheten från rektorn, och kan därför inte vidta åtgärder i de fall det krävs.

I Skolinspektionens tillsyn framkommer också att huvudmannen inte ger skolenheten rätt förutsättningar även på andra områden då det saknas tillräcklig tillgång till skolbibliotek samt studie- och yrkesvägledning för eleverna.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det bedrivs förvisso ett visst förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling, bland annat genom ett värdegrundsarbete som kuratorn initierat och drivit under läsåret. Det saknas dock en kartläggning av vilka behov av förebyggande åtgärder som finns vid skolenheten samt en fungerande och implementerad rutin. Trots att skolan haft kränkningssärenden under läsåret och uppmärksammat vissa platser på skolan där kränkningar kan ske, har rektorn ännu inte påbörjat något arbete med att se till att skolan har ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Skolenheten har en likabehandlingsplan där en plan mot kränkande

behandling finns beskriven, vilket är ett centralt dokument för att kunna bedriva ett målinriktat arbete mot motverka kränkande behandling på skolenheten. Men vid Skolinspektionens besök framkommer att planen inte implementerats på skolenheten och därmed inte följs. Att skolan inte har ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling strider mot författningarnas krav.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Vid intervju med elever framkommer att de flesta eleverna upplever sig trygga på skolan, men det finns platser där konflikter och bråk kan uppstå. Det kan till exempel bli bråk vid fotbollsplanen ibland, säger några elever. En elev uttrycker att hen känner sig retad ganska ofta. Några elever känner till värdegrundsarbetet kuratorn gjort och minns att de pratade om *gyllene regeln*. Några elever minns inte vem kuratorn var och minns inte att de arbetat med värdegrundsfrågor. Eleverna berättar vidare att en tidigare anställd lärare upprättade en kamratstödjarfunktion under höstterminen 2017 som kallades *Tvetare* där elever från årskurs 5 och 6 fungerade som "extra fröken" på skolgården under vissa raster. I och med att läraren slutat på skolan har arbetet med *Tvetare* upphört sedan en tid tillbaka och eleverna är samstämmda i att de saknar *Tvetare* eftersom de upplevde att det skapade trygghet på skolgården. Eleverna berättar att lärarna främst diskuterar vissa värdegrundsfrågor med eleverna om hur de ska vara mot varandra först efter att det uppstått händelser med kränkande behandling på skolan.

Vid intervju med lärare framkommer att det inte finns något gemensamt målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling på skolan. De förbyggande insatser som gjorts på skolan har varit ett värdegrundsarbete initierat av kurator och ett kompisstödjarprogram (*Tvetare*) initierat av en lärare. Värdegrundsarbetet är avslutat men inte utvärderat och kuratorn har slutat. Detsamma gäller kompisstödjarprogrammet, där den lärare som påbörjat arbetet slutat och programmet därmed lagts ner utan att ha dokumenterats eller följts upp. Lärarna beskriver vidare att det händer att elever kränker varandra och att lärarna då agerar direkt och resonerar med de elever som ingår i konflikten. Lärarna försöker reda ut konflikten "där och då", men de anmäler inte händelsen till rektorn utan fokuserar på direktverkande åtgärd. Lärarna säger också att det inte finns ett gemensamt arbete kring detta. Enligt lärarna saknas ett målinriktat arbete mot kränkande behandling på skolenheten.

Vid intervju med elevhälsan framkommer att inte heller de är delaktiga i något målinriktat arbete mot kränkande behandling på skolan. Elevhälsan uppger att det inte bedrivits något målinriktat arbete mot kränkande behandling tidigare under läsåret, men ett sådant arbete påbörjades ungefär en vecka innan Skolinspektionens besök. Det beror enligt elevhälsan på att skolan anmälts till Skolinspektionen. Elevhälsan berättar att det därför numera finns rutiner för vad som ska göras när elever upplever sig utsatta för kränkande behandling. Men när Skolinspektionen får se skolans rutin mot kränkande behandling uppmärksammas bland annat att rektorns skyldighet att anmäla till huvudmannen saknas.

Vid intervju med rektorn framkommer att skolan bara för någon vecka sedan kommit igång med ett arbete för att förebygga kränkande behandling. Att det arbetet påbörjades så nyss var på grund av de kränkingsärenden som gjorts till Skolinspektionen där både elever och personal är inblandade. Rektorn säger att han sedan läsårsstarten har fokuserat på att få alla rutiner att fungera. Arbetet med att få ett målinriktat arbete för att motverka kränkningar har därför inte kommit igång. Under hösten gjordes en likabehandlingsenkät där eleverna fick besvara frågor kring hur de upplever sin skolmiljö och utifrån den ska likabehandlingsplanen uppdateras inför nästa läsår. Rektorn säger vidare att han tillsammans med personalen på skolan pratat om arbetet med att förebygga kränkande behandling, men inte om vad en kränkning är eller var gränsen för vad som är en kränkning går. Rektorn säger också att alla kränkingsärenden inte anmäls. Lärarna anmäler inte alla uppkomna händelser till rektorn och rektorn har således inte anmält vidare till styrelsen, säger rektorn.

Vid intervju med huvudmannen framkommer att alla händelser om kränkande behandling inte har kommit till styrelsens kännedom. Huvudmannen känner till de anmälningar som gjorts till Skolinspektionen. Utöver det har huvudmannen fått reda på ett kränkingsärende, som skett mellan elever under läsåret, genom muntlig återkoppling från rektorn. Huvudmannen säger vidare att de inte har tagit del av enkätresultaten av värdegrundsfrågor skolan gjort och att de saknar ett systematiskt arbetssätt för att kunna säkerställa att värdegrunden genomsyrar verksamheten. Huvudmannen berättar att det saknas ställda krav från huvudmannen att rektorn ska anmäla de kränkingsärenden som uppkommer på skolenheten.

Lärare, elevhälsa och rektorn är överens om att de inte haft gemensamma diskussioner om vad som är en kränkning. Rutinen för vad man som skolpersonal förväntas göra om man upptäcker eller får kännedom om att en elev upplever sig kränkt är inte implementerad i verksamheten. Istället löser den lärare som ser en konflikt direkt på plats. Samtliga av de intervjuade i personalen är överens om att anmälningar av kränkingsärenden inte fungerar och att rutinen för kränkande behandling som finns på skolenheten saknar viktiga steg. På grund av det har huvudmannen inte fått till sig alla anmälningar om kränkande behandling, trots att kränkningar inträffat på skolan. Huvudmannen säger att de har fått muntlig återkoppling från rektorn gällande ett kränkingsärende, men inte följt upp att skolan arbetar med, utvärderar och följer upp de kränkingsärenden som funnits.

Förutsättningar för lärande och trygghet och för utbildningen vid skolenheterna

Elevehälsan används inte främst förebyggande och hälsofrämjande

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte används främst för förebyggande och hälsofrämjande arbete. Skolinspektionens utredning visar att elevhälsans olika funktioner främst arbetar åtgärdande med insatser på individnivå utifrån redan uppkomna behov istället för att främst arbeta med förebyggande och hälsofrämjande insatser. Detta strider mot författningarnas krav. I de förebyggande och hälsofrämjande insatserna ska

elevhälsoarbetet omfatta skolans samtliga elever. Det är av stor vikt att elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Enligt skollagen ska det för eleverna på grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) anges bland annat följande. Arbeta med elevhälsa bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Arbeta med elevhälsa förutsätter vidare en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. Det är också angeläget att samverkan sker med övrig hälso- och sjukvård samt med socialtjänsten. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor.

Vid intervju med elevhälsan framkommer att elevhälsan främst arbetar med individärenden. Skolsköterskan uppger att hon arbetar med att mäta, väga och vaccinera utifrån hälso- och sjukvårdslagets bestämmelser. Specialpedagogen beskriver att hon är ute i klasserna ganska ofta och hjälper de elever som behöver det. Skolsköterskan har också varit inne i klass 5/6 och pratat om pubertet och sex- och samlevnad vid något tillfälle. Det fanns tidigare en kurator som initierade ett värdegrundsarbete som elevhälsan anser var i förebyggande syfte, men kuratorn har slutat och värdegrundsarbetet har ännu inte utvärderats eller följts upp. Elevhälsan berättar vidare att de har möten varannan vecka då de går igenom klasserna och vid behov enskilda ärenden. Elevhälsan är överens om att de inte arbetar som samlad resurs i dagsläget, men att de skulle vilja bli mer som ett team. De uppger vidare att de mest ägnar sig åt individärenden och inte arbetar så förebyggande och främjande som de skulle vilja. Skolsköterskan säger att det är svårt att hinna arbeta förebyggande när hon bara är på skolan en dag varannan vecka.

Vid intervju med rektorn bekräftas att det i nuläget är hälsokontroller som är i fokus och att elevhälsan i övrigt arbetar aktivt med de elever som behöver det. Främst är arbetet åtgärdande och elevhälsan arbetar inte förebyggande och hälsofrämjande, menar rektorn.

Vid intervju med huvudmannen framkommer att de känner till att elevhälsan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande, snarare har alla resurser lagts på åtgärdande arbete. Huvudmannen menar att det förebyggande arbetet har fått stå tillbaka och ingenting

elevhälsan gjort finns återrapporterat. Dels, säger huvudmannen, är det på grund av att det saknas rutiner och dels för att styrelsen inte hunnit med det arbetet.

Huvudmannen ser inte till att det finns tillgång till studie- och yrkesvägledning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte ser till att eleverna har tillräcklig tillgång till studie- och yrkesvägledning. Vid intervjuer framgår att eleverna inte ges någon studie- och yrkesvägledning då det inte är någon person som fått i uppdrag att informera eleverna om dessa delar. Detta strider mot författningarnas krav. Om inte eleverna ges tillräcklig studie- och yrkesvägledning riskerar eleverna att inte göra rätt val under sin utbildning.

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information och vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför val av framtida utbildning och yrke.

Av intervjuer med rektorn och huvudmannen framgår att studie- och yrkesvägledning för eleverna inte finns på skolan och att det inte heller har funnits någon gång under läsåret. Rektorn säger att vissa insatser görs, men det är inte någon som har det uppdraget. Rektorn har valt att lägga in det i planen för nästa läsår.

Vid intervju med huvudmannen framkommer att det ska finnas en sådan kompetens till nästa läsår och att rekrytering pågår.

Huvudmannen ser inte till att det finns tillgång till ett skolbibliotek som kan stödja eleverna i deras lärande och utveckling

Skolinspektionen bedömer att det för eleverna på Tveta Friskola inte finns tillgång till ett skolbibliotek som stödjer elevernas lärande och utveckling. På skolan finns ett rum med böcker som använts som bibliotek då skolan var en kommunal verksamhet. Av utredningen framgår att skolan inte investerat i ny litteratur och det gamla biblioteket inte blivit gallrat på många år. I dagsläget används detta rum istället som lärarrum. En gång i månaden kommer en bokbuss till skolan som eleverna går till och lånar böcker, vilket är frivilligt för eleverna. Eleverna har således inte tillgång till något bibliotek som används som en del i undervisningen för att stödja deras lärande och utveckling. Detta strider mot författningarnas krav.

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till ett skolbibliotek. Grundskolans läroplan beskriver skolans ansvar för att varje elev kan använda bibliotek och dess resurser samt kan söka sig till både saklitteratur och skönlitteratur som en källa till kunskap. Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att skolbiblioteket används som en del i undervisningen och för att stärka elevernas språkliga kompetens. Enligt förarbetena till

skollagen brukar med skolbibliotek vanligen avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande (prop. 2009/10:165, s. 284).

I den skriftliga dokumentation som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen finns beskrivet att skolan har ett bibliotek men att det används sällan. Vidare står i dokumentationen att skolan får besök av bokbussen två gånger i månaden, men i samtal med bokbusspersonalen, elever och lärare framgår det att bokbussen kommer till skolan en gång i månaden. Bokbusspersonalen säger vidare att de inte vet om det finns ett avtal med kommunen men att de kör på samma schema för kommunala skolor och friskolor. Eleverna kan önska böcker till bokbusspersonalen som tas med nästa månad. Vidare menar bokbusspersonalen att bokbussen kan fungera som ett komplement till skolan men att det inte kan räknas som ett skolbibliotek.

Under intervjuer med eleverna, lärarna, rektorn och huvudmannen ger de en enig bild av att de på skolenheten har ett litet skolbibliotek som innehåller ett ogallrat och gammalt urval av böcker, men det används inte. Lärarna säger att de ser till att eleverna kan använda bokbussen om eleverna själva vill, och en lärare använder biblioteket som lärarrum. Rektorn säger vid intervju att personalen har pratat om att skolbiblioteket inte används eftersom litteraturen inte är adekvat och dessutom inte blivit gallrat på många år. Vidare berättar rektorn att det inte upprättats någon plan om hur bokbussen ska användas för att stödja elevernas lärande och utveckling. Vid intervju med huvudmannen framkommer att de känner till att bokbussen kommer till skolan och de bekräftar att ett fungerande och uppdaterat skolbibliotek saknas på skolan.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det inte finns något systematiskt kvalitetsarbete vid Tveta friskola. Skolan har klasskonferens en gång per termin och rektorn har konstaterat vissa utvecklingsområden, men trots det har inget sådant arbete initierats eller dokumenterats. Att enbart ha möten mellan lärare och rektorn, elevhälsa och lärare, elevhälsa och rektorn samt rektorn och huvudmannen med muntlig återkoppling utan dokumentation är inte tillräckligt för ett systematiskt kvalitetsarbete. Detta strider mot författningarnas krav. Det systematiska kvalitetsarbetet ska utgå från uppföljning av skolans resultat och en analys av vilka utvecklingsområden resultaten visar finns, samt beslutade utvecklingsåtgärder för att utveckla verksamheten. Det ska även ge möjlighet till en tydlig bild av verksamheten för huvudmannen och andra intressenter liksom att skapa förutsättningar till en kontinuitet i utvecklingsarbetet. Mot bakgrund av att det inte görs en uppföljning av skolans resultat eller undervisning fattar varken rektorn eller huvudmannen några beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Därmed planeras eller genomförs inte heller några sådana insatser.

Enligt skollagen ska rektorn på skolenhetsnivå ansvara för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska

kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten ska nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Rektorn har ansvar för skolans resultat.

I Skolverkets allmänna råd med kommentarer "Systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet" anges i kommentarerna (s. 23) att personal, elever och vårdnadshavare behöver en samlad bild av verksamhetens resultat, måluppfyllelse och kvalitetsarbete. På så sätt underlättas deras möjligheter att vara delaktiga, göra val och påverka utbildningens utveckling. Det kan också vara intressant för huvudmän och enheter att ta del av varandras information. Att spegla sin egen verksamhet mot andras kan bidra och sporra till utveckling, men lika viktigt kan det vara att sprida erfarenheter av genomförda utvecklingsinsatser.

Både lärare och rektorn beskriver att det inte finns något systematiskt kvalitetsarbete på Tveta friskola som bygger på identifiering, uppföljning och analys av utvecklingsområden. Lärarna beskriver att de har möte med rektorn en gång i veckan där de diskuterar klasser och eventuella utvecklingsområden de uppmärksammat i verksamheten, men de har inte påbörjat något systematiskt kvalitetsarbete. Lärarna menar att helheten saknas och att de saknar tydlig ledning i frågan.

Varken rektorn eller huvudmannen följer upp några resultat i relation till de nationella målen, avseende kunskaper eller trygghet och studiero. Rektorn säger sig ha missuppfattat vad som ingår i ett systematiskt kvalitetsarbete och att det räckte att ha möten. Rektorn säger vidare att styrelsen inte efterfrågat något kvalitetsarbete heller vilket bekräftas av styrelsen vid intervju. Något systematiskt kvalitetsarbete finns därför inte idag. Rektorn har tillsammans med personal på skolan uppmärksammat att det finns utvecklingsområden som behöver utvecklas gällande bedömning, studie- och yrkesvägledning och i det främjande och förebyggande arbetet i elevhälsan.

Utveckling av utbildningen vid skolenheten

Skolinspektionen bedömer att det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå saknas. Huvudmannen bedriver inte något systematiskt kvalitetsarbete och saknar ett system för att samla in elevernas resultat både gällande kunskapsresultat och arbetet med trygghet och studiero. Därmed har huvudmannen inte fattat några beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder utifrån en analys av sådana resultat och det genomförs inte heller några utvecklingsåtgärder i syfte att utveckla verksamheten. Att det finns ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete är av stor vikt för att säkerställa att eleverna får den utbildning de har rätt till och för att kvaliteten på undervisningen ska utvecklas i relation till de nationella målen.

Enligt skollagen ska huvudmannen ansvara för att det på huvudmannanivå bedrivs ett kvalitetsarbete som innefattar att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och

utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn har hela styrelsen för huvudmannen nyligen bytts ut. För att få en sammanhängande bild av huvudmannens ansvarstagande över tid har Skolinspektionen intervjuat både den tidigare och den nya styrelsen för huvudmannen.

Vid intervju med huvudmannen framkommer genom representanter från den tidigare styrelsen att den tidigare styrelsen inte har påbörjat något systematiskt kvalitetsarbete för verksamheten och har därför inte lämnat över något till den nya styrelsen. Den nya styrelsen, som tog över 2018-05-15, bekräftar att det i dagsläget fortfarande saknas ett systematiskt kvalitetsarbete och de har som avsikt att påbörja ett systematiskt kvalitetsarbete så snart som möjligt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Tveta friskolas verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Tveta friskola föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Tveta friskola uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Tveta friskola uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygsättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Tveta friskola uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygsättning.

Beslut

2018-07-02

Dnr 44-2018:186

På Skolinspektionens vägnar

X Hans Larson

Enhetschef
Signerat av: Hans Larson

X Johanna Svedberg

Föredragande/Utreddare
Signerat av: Johanna Svedberg

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om Skolinspektionens förstagångstillsyn av fristående skolor

Bilaga 2: Fakta om skolan

Bilaga 1: Allmänt om Skolinspektionens förstagångstillsyn av fristående skolor

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn för att granska skolor och övriga verksamheter inom skolväsendet i kommuner och hos enskilda skolhuvudman (fristående skolor).

Den första kontroll som görs av en huvudman som fått tillstånd att starta en fristående skola är etableringskontrollen. Denna görs terminen före skolan ska starta i syfte att kontrollera att den planering som presenterades i ansökan går att genomföra.

Då en fristående skola startat gör Skolinspektionen under det första läsåret en så kallad förstagångstillsyn. Detta för att säkerställa att huvudmannen och skolan följer de föreskrifter som gäller för utbildningen, för att öka huvudmäns och rektorers kunskap om gällande författningar samt för råd och vägledning. Förstagångstillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att uppnå kunskapskraven.

Skolinspektionens tillsyn avser att visa i vilken utsträckning huvudmannens verksamhet avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar inom de granskade områdena.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som har vidtagits inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om tillsyn finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Bilaga 2: Fakta om skolan

Tveta friskola är en fristående skola i Säffle kommun. Huvudman för Tveta friskola är Tveta friskola ekonomisk förening med organisationsnummer 769633-1367. Tveta friskola ekonomisk förening har enligt Skolinspektionens beslut den 14 februari 2017 (dnr 34-2016:8670) godkännande att bedriva förskoleklass, grundskola årskurserna 1-6 och fritidshem.

Skolinspektionen har den 22-23 maj 2018 besökt skolan och genomfört en förstagångstillsyn (44-2018:186).

Verksamheten vid Tveta friskola startade läsåret 2017/18. Verksamheten leds av en rektor och omfattar vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök förskoleklass, grundskolas årskurser 1-6 samt fritidshem. På skolan går, enligt uppgift från rektor, 63 elever, varav 12 i förskoleklass.